

- ✓ Hoe zet je een effectief peerassessment op?
- ✓ Hoe zorg je ervoor dat studenten weten wat kwaliteit is?
- ✓ Hoe laat je studenten feedback actief verwerken?

ALLES OVER HET FORMATIEF INZETTEN VAN

COMPARATIEF BEOORDELEN

Hoe zet je comparatief beoordelen formatief in?

De aandacht voor de lerende functie van evaluaties is steeds groter geworden. Het is immers niet de toets, de opdracht of het examen die maakt of de evaluatie formatief of summatief is, wel wat je ermee doet. In ons E-book las je al hoe betrouwbaar en valide comparatief beoordelen is. En dat relateer je wellicht snel aan een summatief gebruik van evaluaties. Maar ook formatief evalueren (ook wel formatief handelen) krijgt – terecht – de laatste jaren een duidelijkere plaats in evaluatiepraktijken. En kan je iets met comparatief beoordelen voor dit type van evaluaties? Dat willen we je laten ontdekken.

Feedback is een kernelement van formatief handelen. Door feedback weet een student immers wat er goed gaat en wat er beter kan. Goede feedback is een complex proces, waarin zowel de docent als de student hun functie hebben. In dit proces verzamelen studenten actief informatie over hun prestaties en proberen die te begrijpen. Ze gebruiken vervolgens deze informatie om hun werk of leerstrategieën te verbeteren. Het feedbackproces kan op allerlei manieren worden vormgegeven. Maar voor effectieve feedback, blijken vier principes belangrijk:

- Ontwikkel kwaliteitsbesef bij studenten;
- Bevorder feedbackgeletterdheid van studenten;
- Zorg voor kwalitatieve feedbackinformatie;
- Laat studenten met de feedback aan de slag gaan.

Wil je als docent de genoemde principes toepassen, dan vraagt dit om een praktische vertaling. Wat betekenen al deze ideeën voor het onderwijs? Wat is feedbackgeletterdheid en hoe bevorder je dit? Hoe zorg je voor kwalitatieve feedbackinformatie? Met onze opgebouwde expertise helpen we je deze vragen te beantwoorden.

In deze gids staan we stil bij alle principes voor een effectief feedbackproces. Vervolgens vertellen we hoe comparatief beoordelen je kan helpen deze principes in de praktijk toe te passen. Comparatief beoordelen zorgt namelijk voor heel wat leerkansen. Het is een krachtige manier om kwaliteitsbesef te bevorderen en feedback te geven. In onze comparing-tool Comproved hebben we functionaliteiten ingebouwd die de feedbackgeletterdheid van studenten bevordert. Daarnaast ondersteunen we studenten in het nemen van vervolgstappen naar aanleiding van de feedback met een actieplan.

Wil je meer weten of zoek je iemand om je idee mee te bespreken? Je kan altijd bij één van ons terecht.

Namens het team van Comproved

Stephanie Kruiper

**EFFECTIEVE
FEEDBACK IN
VIER STAPPEN**

1 Zorg ervoor dat studenten weten wat kwaliteit is

Waarom is kwaliteitsbesef belangrijk?

Het ontwikkelen van kwaliteitsbesef bij studenten zorgt ervoor dat het feedbackproces efficiënter kan verlopen. Als studenten een goed kwaliteitsbesef hebben ontwikkeld, zijn ze beter in staat een goede inschatting te maken van de kwaliteit van zowel hun eigen werk als dat van hun medestudenten. Dit resulteert in meer doeltreffende feedback. Daarnaast draagt een goed kwaliteitsbesef bij studenten bij aan de transparantie van de evaluatie. Hoe zorg je ervoor dat studenten leren om kwaliteit te herkennen, begrijpen waar ze naartoe moeten werken en kritisch naar hun eigen werk leren kijken?

Kwaliteit uitleggen is niet eenvoudig

Veelal wordt een criterialijst of rubric gebruikt om studenten inzicht te geven in verschillende kwaliteitsniveaus. Dit is alleen niet voldoende, aangezien studenten vaak moeite hebben met het begrijpen van de beschrijvingen.

Bijvoorbeeld, hoe ziet een logische redenering er in de praktijk precies uit? Bij complexe vaardigheden is er niet slechts één correct antwoord; meningen verschillen en het omschrijven van kwaliteit is daardoor niet altijd eenvoudig.

De kracht van vergelijken

Voorbeelden vergelijken is dé manier voor studenten om grip te krijgen op kwaliteit. Door studenten meerdere voorbeelden te laten vergelijken vormen ze een veel concreter beeld van kwaliteit dan wanneer je criterialijsten of rubrics deelt. In plaats van abstract te praten over hoe goed werk eruit ziet, zien studenten het daadwerkelijk voor zich en kan je erover in gesprek. ►

► Werk met Comproved

Door comparatief te beoordelen in Comproved vergelijken studenten eenvoudig voorbeelden. Als docent zie je de rangorde die studenten creëren door het vergelijken en krijg je inzicht in de verschillen met de docentbeoordeling.

Vervolgens kan je de resultaten gebruiken om met je studenten in gesprek te gaan over de sterke- en verbeterpunten die ze zagen in de werken. Deze punten gebruik je bijvoorbeeld om samen succescriteria te formuleren. ■

Praktische tips

✓ Elly Vermunt en Dominique Sluijsmans (Hogeschool Zuyd) lieten studenten werken vergelijken met Comproved om ze vervolgens zelf succescriteria te laten formuleren. Lees [hier](#) hoe ze dit deden.

✓ Patrick van Lommel (Hogeschool Avans) liet studenten ook zelf criteria formuleren door voorbeeldwerken te vergelijken. Student- en docentcriteria kwamen erg overeen. Lees [hier](#) meer.

✓ Eens zien hoe het werken met voorbeelden vergelijken eruit ziet in Comproved? Bekijk de toepassingen van de tool op onze [inspiratiepagina](#). Bekijk de [demo](#) om te zien hoe de tool de resultaten van het vergelijken weergeeft.

2 Bevorder feedbackgeletterdheid door studenten om feedback te laten vragen

Waarom feedbackgeletterdheid bevorderen?

Studenten zullen in staat moeten zijn feedback nauwkeurig te lezen, te interpreteren en toe te passen om de feedback effectief te kunnen gebruiken. Studenten pakken alleen nog niet altijd zo'n actieve rol in het feedbackproces. De ontwikkeling van feedbackgeletterdheid kan studenten helpen om te leren hoe ze deze actieve rol pakken.

Feedbackgeletterdheid behelst het inzicht, de capaciteit en de houding die nodig is om informatie te begrijpen en gebruiken om werk- of leerstrategieën te verbeteren. Feedbackgeletterdheid stelt studenten in staat om feedback op de juiste manier te benaderen en effectief te gebruiken. Hoe kun je feedbackgeletterdheid stimuleren, zodat studenten proactief met feedback aan de slag gaan?

Bevorder feedbackgeletterdheid door vragen stellen

Om feedbackgeletterdheid te bevorderen zullen studenten niet alleen in staat moeten zijn feedback te waarderen, maar ook een nauwkeurige beoordeling van de kwaliteit van hun werk maken en emotioneel met de feedback om kunnen gaan.

Een van de manieren om deze vaardigheden te ontwikkelen, is door studenten feedbackvragen te laten formuleren. Wanneer studenten vragen stellen over hun eigen werk, staan ze meer open voor het ontvangen van feedback in vergelijking met ongevraagde feedback. Ook ontvangen ze gerichtere feedback die aansluit bij hun noden. Het stellen van goede feedbackvragen moedigt studenten bovendien aan actief na te denken over de kwaliteit van hun eigen werk, waardoor ze zelf al waardevolle feedback kunnen genereren. ►

► Een vraag stellen met Comproved

Feedback vragen is dé manier voor studenten om feedback te krijgen die afgestemd is op hun leerbehoeften en maakt het feedback geven door docent of peer minder ongericht en zwaar.

In Comproved kun je studenten expliciet vragen om bij het inleveren van hun werk een feedbackvraag te stellen. Je hebt daarna als docent inzicht in alle vragen die zijn gesteld en de antwoorden die daarop gegeven zijn door de feedbackgevers. ■

Praktische tips

- ✓ Zet je een peerassessment op in Comproved? Activeer de optie 'Wil je studenten toestaan om specifieke feedback te vragen aan beoordelaars?'. Zo kunnen studenten zelf een feedbackvraag stellen over het eigen werk. Bekijk de [handleiding](#) van Comproved voor alle functies, of lees meer op onze [aan de slag pagina](#).
- ✓ Studenten zullen ook moeten leren hoe je goede feedbackvragen stelt. Gebruik [deze tips](#) om studenten te ondersteunen in het stellen van een goede feedbackvraag.
- ✓ Feedbackgeletterdheid bevorderen gaat ook over leren omgaan met feedback. Benoem in je onderwijs dat feedback emoties oproept en praat erover met studenten. Een open gesprek kan ervoor zorgen dat studenten meer openstaan voor feedback.

3 Zorg voor kwalitatieve feedback-informatie met een peerassessment

Waarom kwalitatieve feedbackinformatie?

Kwalitatieve feedbackinformatie zorgt ervoor dat feedback beantwoordt aan de leerbehoeften van studenten, zowel wat het niveau, de timing als de vorm betreft. Die vorm hoeft niet altijd hetzelfde te zijn, integendeel. Veelal denken we bij feedback aan informatie van de docent terwijl een peerassessment efficiënter en net zo leerzaam kan zijn.

Een peerassessment inzetten is daarnaast een goede manier om studenten een actieve rol te laten nemen in het feedbackproces. Peerfeedback geven zorgt ervoor dat studenten leren goede feedback te formuleren. Studenten krijgen bij een peerassessment ook een idee bij de moeilijkheid van beoordelen. Daarnaast maken studenten een inschatting van de kwaliteit van het werk van peers als ze hun feedback formuleren, wat ze aan het denken zet over de kwaliteit van hun eigen werk. Met de beoordeling en peerfeedback kunnen studenten vervolgens hun werk verder verbeteren.

Zowel bij studenten als docenten bestaat er echter niet altijd vertrouwen in de kwaliteit van peerfeedback. Deze kwaliteit kan sterk variëren, aangezien feedback geven ook een leerproces is. Hoe zorg je voor een effectief peerassessment?

De voordelen van een comparatief peerassessment

Comparatief beoordelen is dé manier om een peerassessment effectiever te maken. Door studenten werken te laten vergelijken wordt kwaliteitsbesef verder ontwikkeld. Het geven van peerfeedback op basis van vergelijkingen resulteert ook in meer concrete en diepgaande feedback.

Door te vergelijken krijgen studenten meteen inzicht in de verschillende manieren waarop je een opdracht kan aanpakken, waardoor ze specifieke verbeter suggesties kunnen geven. Het vergelijken tijdens peerfeedback zorgt bovendien voor een grotere hoeveelheid feedback, aangezien studenten input ontvangen van meerdere peers. Hierdoor is het minder erg als sommige peers feedback geven van mindere kwaliteit. ►

► Een peerassessment in Comproved

Vergelijken met een grote hoeveelheid studenten is een organisatorisch ingewikkelde taak zonder de hulp van een tool. Met Comproved zet je eenvoudig een peerassessment op. Je stelt zelf het aantal vergelijkingen in dat studenten maken en maakt keuzes in hoe feedback wordt gegeven op een manier die aansluit bij je werkwijze als docent.

De tool selecteert zelf de werken die studenten gaan vergelijken. Vervolgens wordt alle feedback overzichtelijk weergegeven voor zowel docenten als studenten.

Praktische tips

- ✓ Janneke van der Loo (Universiteit Tilburg) heeft Comproved ingezet voor peerassessments. Door de holistische benadering van het comparatief beoordelen merkte ze dat de feedback op een dieper niveau werd gegeven. Lees [hier](#) haar verhaal.
- ✓ Lies van Gasse (dichter en illustrator) gebruikte Comproved in een peerassessment voor gedichten. Lies merkte door het gebruik van de tool een verbetering van de argumentatie van de peerfeedback. Lees [hier](#) verder over hoe ze dit deed.
- ✓ Ook bij de Rotterdam Business School en Arteveldehogeschool werd Comproved gebruikt voor een peerassessment. Lees [hier](#) en [hier](#) verder hoe ze dit deden.
- ✓ Wil je eens heel concreet zien hoe het opzetten van zo'n peerassessment zou werken met Comproved? Bekijk de verschillende toepassingen van de tool op onze [inspiratiepagina](#). We schreven ook [tips](#) voor hoe je studenten voorbereidt op een peerassessment in Comproved.

4 Laat studenten feedback actief gebruiken

Waarom aandacht voor feedback gebruiken?

Studenten zullen de ontvangen feedback moeten gebruiken in hun vervolgwerk om ervoor te zorgen dat de feedback daadwerkelijk effectief is. Immers, waarom is anders al die feedback gegeven? Zelfs als studenten goede feedback ontvangen, zetten ze deze niet altijd in. Feedback belandt nog wel eens op het spreekwoordelijke feedbackkerkhof. Dit kan verschillende redenen hebben. Studenten begrijpen de feedback niet, willen het niet inzetten of hebben geen overzicht meer. Het lijkt alsof al het werk dan voor niets is geweest: of er nou feedback is gegeven door peers of door docenten. Hoe zorg je ervoor dat studenten aan de slag gaan met feedback?

Feedback gebruiken betekent verwerken

Om de feedback te gebruiken is verwerking nodig. Door feedback actief te verwerken kunnen studenten makkelijker de vervolgstap naar een nieuwe versie van hun werk maken.

Voorals studenten feedback van meerdere personen ontvangen, kan het organiseren van de feedback helpen overzicht te krijgen. Daarnaast helpt het als je als docent ziet hoe een student met feedback omgaat. Een student kan heel goede redenen hebben om feedback niet te gebruiken. Inzicht in de verwerking helpt om te zien hoe studenten hebben nagedacht over de inzet van hun feedback.

Werk met een feedback actieplan

Een feedback actieplan maken is dé manier om studenten aan te zetten tot actieve verwerking. Door het maken van een actieplan verwerken studenten kritisch de ontvangen feedback en formuleren ze concrete acties om het werk aan te passen. Na een peerassessment door comparatief beoordelen ontvangen studenten feedback van meerdere peers. ►

► Een actieplan in Comproved

We hebben het maken van een actieplan ingebouwd in Comproved. Als studenten gebruik maken van het actieplan in Comproved sorteren ze de feedback op thema en formuleren ze concrete actiepunten op basis van de feedback.

Feedback die niet wordt begrepen of gebruikt, wordt apart gesorteerd. Vervolgens kunnen studenten vragen formuleren over de feedback. Hier kan je in de les verder over in gesprek. ■

Praktische tips

- ✓ Zet je een peerassessment op in Comproved? Activeer de optie 'Wil je studenten vragen hun ontvangen feedback te verwerken?' Zo kunnen studenten een actieplan maken. Bekijk de [handleiding](#) van Comproved voor alle functies.
- ✓ In het actieplan sorteren studenten de feedback en formuleren ze vervolgacties. In [deze blog](#) lees je hoe het actieplan werkt en waar je aan moet denken.
- ✓ Zorg ervoor dat studenten hun actieplan ook kunnen uitvoeren. Dit kan je doen door ze een verbeterde versie te laten inleveren of een vervolgopdracht te geven. Op deze manier maak je het feedbackproces af en kunnen studenten daadwerkelijk de feedback actief gebruiken.

Monitor het feedbackproces

Overzicht houden is lastig

Om de effectiviteit van feedback te beoordelen, is het belangrijk om inzicht te hebben in wat er daadwerkelijk gebeurt tijdens het feedbackproces. Vooral tijdens een peerassessment is niet altijd duidelijk wat er gaande is bij de studenten. Het merendeel van de feedback wordt immers onderling tussen studenten gegeven. Hoe houd je dan toch overzicht?

Waarom monitoren?

Het monitoren van het feedbackproces is erg waardevol om effectief te kunnen inspelen op de behoeften van studenten. Door de kwaliteit van bijvoorbeeld peerfeedback te monitoren, kunnen goede voorbeelden van feedback met studenten worden gedeeld en kan er bijgestuurd worden waar nodig. Het monitoren van actieplannen biedt de mogelijkheid om te achterhalen of de feedback door studenten wordt begrepen en ingezet.

Monitoren met Comproved

Werken met Comproved is dé manier om zicht te houden op het feedbackproces. Alle werken, de gegeven (peer)feedback en ingevulde actieplannen zijn gemakkelijk in te zien. Met deze informatie kan je bijsturen tijdens het proces. Als er studenten zijn die hun taken niet op tijd afmaken, stuur je ze eenvoudig een herinneringsmail. ■

✓ Wil je zien hoe de resultaten van studenten weergegeven worden in Comproved? Bekijk de [demo](#) om te zien hoe de tool eruit ziet.

Elke context is anders. Behoeftte aan iemand die met je meedenkt over het inrichten van je feedbackproces in Comproved?

Neem [contact](#) met ons op.

comproved

Experts in onderwijs, toetsen en beoordelen

In 2014 werd het zaadje geplant waaruit Comproved gegroeid is. Toen startten Universiteit Antwerpen, imec en Universiteit Gent samen een onderzoeksproject met als centrale vraag: wat is de meerwaarde van comparatief beoordelen voor de evaluatie van complexe vaardigheden? Het project kreeg de naam D-PAC (*Development of a Platform for the Assessment of Competences*). In de jaren die volgden werden wij, de onderzoekers, experts in onderwijs, toetsen en (comparatief) beoordelen.

Het onderzoeksproject leverde een mooi aantal doctoraten en publicaties op. Omdat we levensechte beoordelingssituaties nodig hadden, werkten we veel samen met docenten. Die vroegen steeds vaker: 'Kunnen wij de tool nog wel gebruiken als het onderzoeksproject stopt?'.

Zo werd Comproved geboren. Comproved helpt docenten en studenten beter beoordelen en meer te leren. Dat doen we met kennis én met praktische tooling.

Maarten Goossens

Voormalig leerkracht en een kei in het vertalen van onderzoeksresultaten naar de praktijk. Zijn analytische blik helpt onderwijsinstellingen om hun assessmentpraktijk aan te scherpen.
maarten@comproved.com

Dr. Roos Van Gasse

Allround assessment-expert. Haar PhD-onderzoek werpt licht op de manier waarop (toets)data de onderwijspraktijk van scholen en docenten kunnen verbeteren.
roos@comproved.com

Dr. Renske Bouwer – adviseur

Associate Professor in Taal en Onderwijs. Haar onderzoek focust zich op het verbeteren van schrijfonderwijs, waarvan toetsing van schrijfvaardigheden een essentieel onderdeel is.
r.bouwer@uu.nl

Dr. Marije Lesterhuis

Promoveerde op de kwaliteit van assessments met comparatief beoordelen en kan je alles leren over betrouwbaarheid, efficiëntie en validiteit.
marije@comproved.com

Prof. dr. Sven De Maeyer - adviseur

Volijds professor aan het departement Opleidings- en Onderwijswetenschappen aan de universiteit Antwerpen. Onderzoekt alles wat te maken heeft met meten en evalueren.
sven.demaeyer@uantwerpen.be

Shareworks - Software ontwikkeling

Ontwikkelt apps om leerervaringen motiverender en effectiever te maken. Doet dit in samenwerking met het onderwijs, want gebruiksvriendelijkheid is de basis.
info@shareworks.nl

comproved

 comproved.com